

درآمدی بر
تحلیل ساختاری روایت‌ها
و
گشتی بافرشته

رولان بارت
ترجمه محمد راضی

Barthes, Roland

سرشناسه: بارت، رولان، ۱۹۱۵-۱۹۸۰ م.
عنوان و نام پدیدآور: درآمدی بر تحلیل ساختاری روایت‌ها و کشتی با فرشته/ رولان بارت؛ ترجمه محمد راغب.

مشخصات نشر: تهران: ققنوس، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ۱۰۴ ص: جدول.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۰۴-۰۳۹۱-۳

وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا

یادداشت: Introduction à l'analyse structurale des récits عنوان فرانسه

یادداشت: کتاب حاضر از متن انگلیسی با عنوان «Introduction to the structural

analysis of the narrative» و مقاله «The struggle with the angel: textual

analysis of genesis 33: 22-32» به فارسی ترجمه شده است.

یادداشت: واژه‌نامه.

یادداشت: نمایه.

موضوع: گفتمان روایی

موضوع: Discourse analysis, Narrative

موضوع: کتاب مقدس. سفر پیدایش - نقد و تفسیر

موضوع: Bible. Genesis -- Criticism, interpretation, etc.

موضوع: ساختارگرایی

موضوع: Structuralism

شناسه افزوده: راغب، محمد، ۱۳۶۱ - مترجم

رده‌بندی کنگره: P۳۰۲/۷

رده‌بندی دیویی: ۴۰۱/۴۱

شماره کتاب‌شناسی ملی: ۸۴۵۴۲۲۵

این کتاب ترجمه‌ای است از مقالات:

**'Introduction to the Structural Analysis of Narratives'
&**

**'The Struggle with the Angel: Textual Analysis
of Genesis 33: 22-32'**

Image-Music-Text, trans. Stephen Heath

Roland Barthes

Fontana Press, 1977

انتشارات قنوس

تهران، خیابان انقلاب، خیابان شهدای ژاندارمری،

شماره ۱۱۱، تلفن ۴۰ ۸۶ ۴۰ ۶۶

ویرایش، آماده‌سازی و امور فنی:

تحریریه انتشارات قنوس

* * *

رولان بارت

درآمدی بر

تحلیل ساختاری روایت‌ها

و گشتی بافرشته

ترجمه محمد راغب

چاپ اول

۷۷۰ نسخه

۱۴۰۰

چاپ پارمیدا

حق چاپ محفوظ است

شابک: ۳ - ۰۳۹۱ - ۰۴ - ۰۶۲۲ - ۹۷۸

ISBN: 978 - 622 - 04 - 0391 - 3

www.qoqnoos.ir

Printed in Iran

فهرست

۷	پیشگفتار مترجم
	درآمدی بر تحلیل ساختاری روایت‌ها
۱۳	درآمد
۱۷	۱. «زبان» روایت
۱۷	۱-۱- فراسوی جمله
۲۰	۲-۱- سطوح معنا
۲۵	۲. کارکردها
۲۵	۱-۲- تعیین واحدها
۲۹	۲-۲- طبقات واحدها
۳۶	۳-۲- دستور کارکردی
۴۵	۳. کنش‌ها
۴۵	۱-۳- به سوی قانون ساختاری شخصیت‌ها
۴۸	۲-۳- مسئله فاعل
۵۱	۴. روایتگری
۵۱	۱-۴- ارتباط روایی

۵۷	۴-۲- وضعیت روایت
۶۱	۵. نظام روایت
۶۱	۵-۱- تحریف و تفصیل
۶۶	۵-۲- تقلید و معنا

گشتی با فرشته: تحلیل متنی سفر پیدایش ۳۲: ۲۳-۳۳

۷۷	۱. تحلیل پی‌رفتی
۷۸	۱-۱- گذر (آیات ۲۲-۲۴)
۸۲	۱-۲- گشتی (آیات ۲۵-۳۰)
۸۷	۱-۳- نام‌گذاری‌ها یا تغییرها (آیات ۲۸-۳۳)
۸۹	۲. تحلیل ساختاری
۸۹	۲-۱- تحلیل کنشوری
۹۱	۲-۲- تحلیل کارکردی
۹۵	واژه‌نامه انگلیسی-فارسی
۹۹	واژه‌نامه فارسی-انگلیسی
۱۰۳	نمایه نام‌ها

پیشگفتار مترجم

«درآمدی بر تحلیل ساختاری روایت‌ها»^۱ پیش‌تر دو بار در سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۹۲ به یاری مؤسسه و انتشارات رخداد نو چاپ شده بود. اینک در چاپ و ویراست تازه مقاله کمتر دیده شده‌ای از رولان بارت به نام «کشتی با فرشته: تحلیل متنی سفر پیدایش ۳۲: ۲۳-۳۳» افزوده شده است. بارت در این مقاله با وجود چشم‌اندازهای ساختاری، به سوی تحلیل متنی حرکت می‌کند. افزون بر این، حرکت نرم او از ساختارگرایی به پس‌ساختارگرایی دیدنی است.

برای ترجمه «درآمدی بر تحلیل ساختاری روایت‌ها» از متن زیر استفاده شده:

Barthes, Roland (1977), 'Introduction to the Structural Analysis of Narratives', *Image-Music-Text*, trans. Stephen Heath, London: Fontana Press.

ترجمه‌های انگلیسی دیگری نیز در دسترس بود:

1. Roland Barthes (1966), 'Introduction à l'analyse structurale des récits', *Communications* 8 (Recherches sémiologiques: l'analyse structurale du récit).

Id (1975), 'Introduction to the Structural Analysis of Narratives', *New Literary History*, trans. Lionel Duisit, Vol. 6, No. 2.

Id (1986), 'Introduction to the Structural Analysis of Narratives', *The Semiotic Challenge*, trans. Richard Howard, Oxford: Blackwell.

Id (1966), *Introduction to the Structural Analysis of the Narrative*, Discussion Paper, Birmingham: University of Birmingham.

برای ترجمه «کشتی با فرشته: تحلیل متنی سفر پیدایش ۳۲: ۲۳-۳۳»^۱ هم از ترجمه‌های زیر کمک گرفته شده:

Id (1974), 'The Struggle with the Angel: Textual analysis of Genesis 32: 22-32', *Structural Analysis and Biblical Exegesis: Interpretational Essays (Pittsburgh Theological Monographs, No 3)*, Trans. Alfred M. Johnson Jr, Eugene, Oregon: Pickwick Publications.

Id (1977), 'The Struggle with the Angel: Textual analysis of Genesis 32: 22-32', *Image-Music-Text*, trans. Stephen Heath, London: Fontana Press.

بارت، رولان (۲۰۰۹)، «الصراع مع الملاك: تحليل نصي لسفر التكوين ۳۲: ۲۳-۳۳»، التحليل النصي، ترجمه عبدالکبیر الشرقاوی، دمشق: دارالتكوين.

موارد فراوانی هم به کمک دوستانم، حسام نقره‌چی و سعید حاج‌صادقی، با اصل فرانسه مقابله شد که از آن‌ها و گلاله هنری برای ویرایش صفحاتی چند سپاسگزارم.

آنچه مترجم انگلیسی، استیون هیت، بر متن فرانسه افزوده میان [] قرار داده شده و آنچه من افزوده‌ام با علامت -م. مشخص شده که به

1. Id (1971), 'La lutte avec l'ange: analyse textuelle de Genèse 32, 23-33', *Analyse Structurale et Exégèse Biblique: Essais d'interprétation*, Neuchâtel: Delachaux et Niestlé.

جهت کثرت توضیحات بارت و مترجم انگلیسی به اندک قناعت شده است. پیش از آغاز متن باید دربارهٔ چند اصطلاح توضیح کوتاهی داد: روایت^۱: گاهی به حکایت، گزارش، نقل و ... هم ترجمه شده است، اما به دلایلی همین معادل بهتر است (نک: محمد راغب، «نگاهی به ترجمهٔ زمان و حکایت پسل ریکور و مختصری دربارهٔ اصطلاح روایت / حکایت»، پژوهشنامهٔ انتقادی متون و برنامه‌های علوم انسانی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، آذر ۱۴۰۰).

زبان^۲ و «زبان»^۳: زبان در بیان بارت به پیروی از فردینان دو سوسور به دو بخش «زبان» و گفتار^۴ تقسیم می‌شود (نک: فردینان دو سوسور، دورهٔ زبان‌شناسی عمومی، ترجمهٔ کوروش صفوی (تهران: هرمس، ۱۳۷۸)، ص ۱۵؛ رولان بارت، درس، ترجمهٔ حسام نقره‌چی، «مقدمهٔ مترجم» (تهران: نیلوفر، ۱۳۹۳)، صص ۱۲-۱۳). برای پرهیز از اشتباه متداول میان دو اصطلاح، هر بار که مقصود «زبان» باشد، کلمه داخل گیومه می‌آید (برای نمونهٔ تطبیق این اصطلاحات با اندیشه‌های ناصر خسرو، نک: فرزاد بالو و مهدی خبازی کناری، «ماهیت چندساحتی زبان در اندیشهٔ ناصر خسرو و سوسور»، ادب‌پژوهی، سال ۹، شمارهٔ ۳۱، بهار ۱۳۹۴؛ ناصر خسرو قبادیانی، جامع‌الحکمتین، به کوشش محمد معین و هنری کربن (تهران: طهوری، ۱۳۶۳)، صص ۱۸۴-۱۸۷).

دلالت^۵ و معنازایی^۶: اولی در زمینهٔ دال و مدلول استفاده می‌شود و دومی را، که تنها سه بار در مقالهٔ «کشتی با فرشته» به کار رفته و در «تحلیل ساختاری روایت‌ها» نیامده است، بیشتر خواننده آفریده است. این فرایند در تحلیل متنی بیشتر بررسی می‌شود (نک: گراهام آلن، رولان بارت، ترجمهٔ پیام یزدانجو (تهران: مرکز، ۱۳۸۵)، صص ۱۳۲-۱۳۳). نمونه‌های دیگری از تحلیل‌های متنی بارت را در آثار زیر می‌توان دنبال کرد:

1. récit 2. language/langage 3. language/langue 4. utterance/parole
5. signification 6. signifiante

Barthes, Roland (1970), *S/Z*, Paris: Seuil.

Id (1970), 'L'analyse structurale du récit: à propos d'Actes X-XI',
Recherches de sciences religieuses, 58.

Id (1973), 'Analyse textuelle d'un conte d'Edgar Poe', dans
Sémiotique narrative et textuelle, Paris: Larousse.

محمد راغب^۱

استادیار دانشگاه شهید بهشتی

www.ketab.ir